СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 33. Джерзи Ситі, Н. Дж., понеділок, 10. лютого, 1930. VOL. XXXVIII. No. 33. Jersey City, N. J., Monday, February 10, 1930. THREE CENTS.

ТРЕБА КІНЧИТИ З „СИСТЕМОЮ ТИРАНІЇ Й ГІПОКРИЗІЇ"

ТАК ВИСКАЗУЄТЬСЯ КОНҐРЕСМЕН БЕК ПРО ПРОГИБІЦІЮ ПІДЧАС СВОЄЇ ПРОМОВИ, ЯКУ ВИГОЛОСИВ У ПАЛАТІ ПОСЛІВ. МОВУ ОПЛЕСКУВАЛИ МОКРІ І СУХІ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Джеймс М. Бек, републиканець з Пенсилвенії, виголосив у палаті послів довгу промову в справі прогибіції. Палата й ґалерії були переповнені слухачами.

Бек домагався знесення акту Волстеда й 18 поправки, щоби в той спосіб покінчити вже раз з „системою тиранії й гіпокризії". Бувший заступник ґенерального прокуратора назвав прогибіцію „монструальною мішаниною злоби і глупоти". Він каже, що коли посол Форт, републиканець з Ню Джерзи, має рацію, що можна собі вдома виробляти для себе алькогольні напитки, то незабаром кождий власник дому стане „вінарем, а кожда пивниця броваром".

Він твердив, що відвічальність за це все спадає на конґрес, бо він один може зарадити лихови. А при кінці сказав на адресу републиканської партії те, що вона пропаде, якщо „далі продаватиме свою душу сухим фанатикам і стане прогибіційною партією". Бек піднїс, що партія не може бути напів сухою і напів мокрою.

ЗАІМЕНОВАНО КОМІСІЮ ДЛЯ ГАЙТІ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер назначив комісію для дослідів над розвязкою гайтської проблеми. На чолі комісії стоїть В. Кемерон Форбс, бувший ґенеральний говернор Филипин.

БИРД ГОТОВИЙ ДО ПОВОРОТУ.

ЛИТЛ АМЕРИКА (Антарктика). — Адмірал Бирд одержав по радіо з корабля „Ситі оф Ню Йорк" депешу, в якій його повідомляють, що корабель вже продерся крізь леди і за яких 5 днів прибуде до постою Бирда, щоби його забрати назад до дому.

Вся залога дуже тим врадувалася. Все вже спаковане й готове до повороту.

АТЕНТАТ НА ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА.

САО ПАВЛЬО (Бразилія). — Доконано атентату на заступника президента д-ра Фернандо Мело Віяну, котрого постріл ... Точних даних про атентат ще нема, бо місцевість Монтез Карльос має слабе телеґрафічне получення з світом. Певне це, що атентат мав політичний підклад та що згинуло підчас замаху 5 визначних бразилійських політиків, а 15 було ранених.

Д-р Віяну обїждав міста й виголошував мови зприводу наближаючихся президіяльних виборів.

$1,000,000 НА ЗАХИСТ ДЛЯ СТАРИХ.

МОРИСТАВН (Ню Джерзи). — Д-р Джекоб Перкинс з Медисон записав у тестаменті громаді Медисон $1,000,000 на будову домів для старих, немічних, а незасібних людей. Своїм синам записав тільки по $500.

ЗАМОВЛЯЮТЬ БИРДА НА ВИКЛАДИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Американське фільософічне товариство віднеслося по радіо до Бирда з пропозицією, щоби Бирд сейчас по повороті виголосив по радіо виклад про значіння виправ до бігунів.

ЗАРОБИЛИ $6,000,000 НА БІРЖЕВІМ ПУЛІ.

НЮ ЙОРК. — Три біржеві спекулянти, а то Абнер Верблин, Леонард Рольник і Вилієм Джервіс, будуть відповідати перед судом за це, що вони штучно підносили вартість шерів „Едвенс Ромлі", заробивши на тій спекуляції $6,000,000.

250 ОБЖАЛОВАНИХ ЗА ГОРІВКУ.

МОНТҐОМЕРІ (Алабама). — В середущім окрузі стейту Алабама обжаловує федерал ґренд джурі 250 осіб за нарушення прогибіційного закона.

ПУСКАВ БЛАХМАНА 25 ЛІТ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Нарешті виявилася тайна „золотої майни", біля якої обертались на Заході ріжні фантастичні леґенди. Ота „золота майна" знаходилася в „Дет Велей Скатті," Мешкав у ній Волтер Скат 40 літ, а як виїздив з неї у широкий світ, то був відомий з того, що розкидав ґрішми на всі боки.

Тепер Скат заявив, що в його чарівній долині нема ніякої золотої майни, про яку собі люде розповідали й ізза якої сплели леґенди. Скат жив там на кошт свого доброго приятеля з Шикаґа. Скат зіграєся тепер на біржі й вже не може довше пускати блахмана, бо опинився без цента.

ЖІНКА Й КЛЮБИ.

НЮ ЙОРК. — З рамени „Федерейшен оф Вімене Клобс" відбулася дебата на тему потреби жіночих клюбів. Старий парубок д-р Бруно Розелі казав, що краще буде для життя, коли жінки будуть менше ґрати в бріджа й волочитися по мітинґах, а більше читати і поділятися з читанням зі своїми чоловіками, котрі не мають часу читати, бо мусять заробляти на насущний хліб.

Письменниця Фенні Гирст твердила, що в клюбах і товариствах жінка поступає, бо вчиться думати організовано й організовано працювати, а це означує поступ і дальшу еманципацію. Жінка, яка знає тільки свій дім, інтелектуально підупадає, стає ограниченою і те ограничення переносить на чоловіка й родину.

АРЕШТОВАНО БРАТІВ ЗАГОВІРНИКА.

МЕКСИКО СИТІ. — Арештовано братів Деніела Флореса, виконавця атентату на президента Ортиза Рубія.

„ГРАФ ЦЕПЕЛІН" ПРИЛЕТИТЬ ДО АМЕРИКИ.

Командант „Графа Цепеліна" Екенер заявив, що він скоро звернеться до американського правительства за дозволом спинити свій повітроплав в Лейкгорсті, коли він буде летіти весною з Европи до Бразилії.

КАНАДІЙЦІ ПЕРЕСТАЮТЬ ЕМІҐРУВАТИ.

Пропозиція, щоб обмежити іміґрацію з Канади до Злучених Держав, витягнула на яву докази, що нема що обмежувати. Статистика еміґрації та іміґрації через американсько-канадійський кордон виявляє, що в 1929 році виїхало з Канади до Злучених Держав 64 тисяч людей. Одначе статистика виявляє також, що зі Злучених Держав до Канади виїхало 30,560 еміґрантів а 33,798 давніщих Канадійців вернули назад до дому.

МАЙНО АРМІЇ СПАСЕННЯ ВІДІБРАНЕ ВІД РОДИНИ БУТІВ.

Судовим розпорядженням дня 21. січня були приневолені адміністратори небіщика ґенерала Армії Спасення, Бремвела Бута, передати в руки нового ґенерала Гиґинса ве майно тої організації, яке обчислюють на пять міліонів долярів. Се майно було засеквестроване родиною Бута, поки не скінчиться процес, який зачав ґенерал Гиґінс з причини бажання ґенерала Бута вважати се майно за віддане в опіку його родини. Рішення суду кінчить спір, котрий зачався в рядах Армії Спасення якийсь час перед смертю ґенерала Бута ізза питання, хто має бути його наслідником. Сей спір допровадив до скликання конференції провідників Армії Спасення, а ті скинули Бута і вибрали Гиґінса своїм провідником.

ТОРГОВЛЯ З РОСІЄЮ — ЛЮКСУС.

Віденський „Нaєс Вінер Журнал" містить статтю визначного економіста про торговлю Австрії з Росією. Приводом до цеї статті є замір фахових робітничих організацій домагатися, щоби держава перебрала ґарантії торговлі з Росією, яку розпочало давніше місто Відень.

Торговля Австрії з Росією мала хіба політичне, але ніколи економічне значіння. Вже відомо, каже автор статті, яку сумну практику зробила Німеччина з совітською Росією. Треба припімнути лише кольосальні втрати Отто-Вольф-Концерну, аферу Мольґи, що коштувала міліони, та фяско берлінської А. Е. Ґ., що покінчилося арештуванням німецьких інжинірів.

Тому то торговля з Росією мусить остати приватною справою підприємців і держава не мусіє перебирати на себе великезне ризико ґарантій як з політичних так і з господарських причин. Австрія, що находиться зараз тепер в стадії санації своєї господарки; Австрія, що відчуває величезний брак капіталу, що терпить від обухового податку міста Відня, є поділеним краєм в Европі, котрий може собі дозволити люксус на експеримент, який вже відкинули сильніщі держави.

УКРАЇНЕЦЬ ПОКЛИКАНИЙ НА КОНВЕНЦІЮ ДО ТОРОНТО.

Пан П. Гайовський, репрезентант „Нешенел" асекурацій ної компанії, виїхав на днях на конвенцію згаданої компанії до Торонта. Це одинокий Українець, якого за його заслуги для компанії покликано аж з Едмонтону на конвенцію.

АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ТЕРОР НА УКРАЇНІ.

Одночасно зі зростом безробіття і з загостренням голоду на Україні спостерігається зміцнення антибольшевицького терору.

Так за останній час секретна большевицька поліція ГПУ викрила на Волині таємну терористичну організацію, яка перевела цілу низку узброєних нападів на совітські установи. Осередком тої організації була Котельня, біля Житоміра. Комунікат ГПУ каже, що викрита організація, між иншим, підпалила 17 совітських будинків. З числа заарештованих 5 душ уже розстріляно.

В селі Березоруцьку стрілом крізь вікно забито голову Сільського Совіту Корнієнка і секретаря тогож Совіту, Петрова. ГПУ, не знайшовши винуватих, розстріляло 6 селян, гадаючи таким чином остаточно стероризувати населення і попередити зародки повстань. Але й це не помогло, бо на другий день в селі Пологах забито комуніста Малярєнка. Не знайшовши винуватих, ГПУ і там розстріляло трох селян.

Зважаючи на те, що в Прилуцькій окрузі убивства представників совітської влади в останній час прибрали масовий характер, туди вислано спеціяльний відділ військ ГПУ. Мета цього відділу: переведення кривавих екзекуцій і охорона совітських установ від озброєних населенням терористичних нападів.

В Білій Церкві засуджено до розстрілу трох селян за убивство голови Савинецького сільського совіту, Мотрі Глинової.

В Сумській окрузі розстріляно двох селян за вбивство міліціонера.

НЕЩАСЛИВА РУКА.

Перед пятьма місяцями продав якийсь австрійський турист в Каірі людську руку з перстенем, що мав на собі дорогоцінні камені. Турист найшов цю руку в рові. Купець старинностей, що купив цю руку, отримав за кілька днів письмо слідуючого змісту: Рука приносить нещастя. Верніть її назад землі, звідки її вкрадено, і похороніть її. Забобонний купець дав руку одному Арабови і поручив руку закопати. Але Араб стягнув перстень, а руку сховав на подвір'ю. За кілька днів завалилася крівля Арабового будинку й забила його. Брат убитого хотів продати загадочного походження перстень і вибрався до Каіра. Та по дорозі захорував і вмер. На днях похоронили при великім здвизі народу руку, що приносила лише нещастя.

ВКРАЛИ ЦІННИЙ ОБРАЗ.

Образ „Концерт Анґелів", що походить з кисти Ван Дейка, вкрали невідомі злодії при його перевезенню з Брюкселі до Лондону. Цей образ має вартість 400,000 фунтів стерлінґів.

В АЛБЕРТІ 2,695 БЕЗРОБІТНИХ.

Число безробітних зміняється з тижня на тиждень, бо все приходять ріжні нові роботи, щоб їх заняти. Безробітних жінок було в минулому тижні всього 12.

Правительство Алберти устроює осібні зимові „кемпи" для лісних робітників, де приймається тільки тих, що вписані на листу „безробітних". Таких кемп вже є сім. Такі кемпи знаходяться вже коло місцевостей Бон Аккорд, Кловер Бар, Гай Прері, МекЛеннан та Гинтон.

Північні кемпи, в яких працює по 50 і більше робітників, чистять корчі та ліс, куди мається будувати весною дорога. Инші кемпи чистять землю під фарми.

На загал, останніми днями найшло Албертійське Бюро Посередництва Праці заняття для 1,700 мущин і 114 жінок.

ЖЕРЕЛО ТЕПЛА ДЛЯ ІСЛЯНДЦІВ.

Остров Ісляндія, з якого походять канадійські Ісляндці, є положений серед Атлянтійського океану далеко на північ від дороги кораблів, що пливають між Европою й Америкою. Очевидна річ, що там і холодно. Одначе є там богато жерел горячої води, яка вибухає високо вгору. Сі жерела називають ґейзерами. Ісляндці пляують тепер використати ґейзери в практичних цілях. Вони хочуть огрівати свою столицю Рейкявік горячою водою з ґейзерів. Свої школи й инші публичні будинки вони вже огрівають в сей спосіб. Крім сього думають використовувати ґейзери до огрівання оранжерій, де плекалиб ярину в зимі.

ВСЕ ТАСАМА СТАРА РОСІЯ.

Один німецький часопис пише, що Росія є тасама, як в р. 1905., так і в р. 1929. Тоді були і тепер є повстання; тоді лялась, і тепер ллється кров селян. тоді було, і тепер є повно трупів.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ПРОСВІТНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПОЛЬЩІ.

Під яким обухом зі сторони польської влади знаходиться просвітнє життя на західноукраїнських землях, свідчать два послідні факти.

Староство в Калуші, не звіснее з того, що заборонює всякі аматорські вистави, концерти, а навіть кооперативні анкети, заборонило в послідній часі свято Просвіти в Студинці „з огляду на публичний спокій".

Читальня Просвіти в Синевідську Вижнім дістала від староства, в Скодім дозвіл на свято Просвіти, але з тим застереженням, що з предложеної програми вичеркнено деклямації поеми Шевченка „Посланіє", а одночасно зазначено, що вступне слово й освітний реферат мусять бути вільні від всяких політичних алюзій і не мати ніх нельояльності.

Так отже, якщо ще є деяка місцевість, де не розвязано ще читальні Просвіти й де ревізіями не стероризовано й не вистрашено населення від неї, то там польська влада накладає каганець на кожний прояв життя Просвіти й заборонює навіть деклямувати Шевченка.

АНҐЛІЯ ПОСТАВИЛА КОНКРЕТНІ ПРОПОЗИЦІЇ НА МОРСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЦІ ТА АМЕРИКАНСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ БУДУТЬ ГОЛОВНОЮ БАЗОЮ ДЛЯ ПЕРЕГОВОРІВ.

ЛОНДОН (Анґлія). — В справі великих панцирників Мек Донелд зробив таку пропозицію: а) цілковите знищення їх як морської воєнної сили; б) колиб це не було приняте, то негайно припинити будовання нових панцирників до 1935 року; в) зменшити ще в 1930 році скількість панцирників до числа, ухваленого Вашингтонською конференцією на 1936 рік; г) зменшити розмір панцирників з 35,000 тон поемности до 25,000 тон, а також зменшити ґармати з 16-цалевих до 12-цалевих. Коли тепер не будуть знищені панцирники, то визначити в цій справі нову дипломатичну конференцію, яка має відбутися в 1935 році.

Пароплави-матки, котрі призначені для перевезення й бази воєнних літаків, призначених до фльоти, мусять бути зменшені з 135,000 тон загальної поемности до 100,000 тон. Ця норма установлюється для Америки та Анґлії, як поправка до умов, вироблених на Вашингтонській конференції. Кожен окремий корабель цеї катеґорії не повинен бути більший як 25,000 тон поемности.

Для кружляків мусить бути установлений один тип та одна кляса. Притім належить виробити норми обмеження розбудови їх, а також обмеження щодо сили зброєння кружляків числом та розмірами ґармат.

Обмеження скількости тонажу торпедовців і контр-торпедовців до 200,000 тон загальної поемности для Анґлії та Америки зокрема. Розміри цих катеґорій воєнних суден не можуть бути більшими від 1,850 тон і 1,500 тон поемности окремого судна. Ґармати мають бути не більші від пятьцалевих.

Підводні човни бажано зовсім знищити як засіб війни. Коли цього не пощастить осягнути, то необхідно обмежити їх скількість і розміри, щоби зробити їх лише чинниками оборони, а не офензиви. Також обмежити війну субмарин проти торговельних пароплавів.

Ці анґлійські конкретні пропозиції й пропозиції, які в імені Америки виголосив секретар стейту Стимсон, мають дягти в основу переговорів на лондонській конференції.

ОБУРЕННЯ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ВЖЕ НІХТО НЕ СУМНІВАЄТЬСЯ, ЩО КУТЕПОВА ВБИЛИ АҐЕНТИ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ (Франція). — Після свідчень кількох осіб і розшуків французької поліції стало ясно, що ґенерала Кутепова захопили та вбили московські аґенти Чека, котрі ведуть свою працю у Франції, прикриваючись дипльоматичною недоторканістю російського посольства в Парижі. Навіть напівурядова французька газета „Тан" у спеціяльній редакційній статті говорить, що мало хто сумнівається в тому, що Кутепова вбили московські аґенти Чека, які є сильніщі в Парижі ніж сам посол Довгалевський.

Далі „Тан" та инші газети говорять, що такі злочини большевиків, які творяться під покришкою дипльоматичної недоторканости їх посольства, мусять бути владою раз на завжди припинені. Тепер уже став на чергу моральний престіж Франції, не допускати далі безкарної діяльности аґентів Третього Інтернаціоналу, чи московського уряду в Франції, котрі дезорґанізують робітничі організації, займаються шпіонажею та поповнюють инші злочини, які не можуть прикриватися навіть дипльоматичною недоторканістю.

Газети отверто й рішуче закликають правительство Франції до рішучих кроків проти большевиків та радянського посольства в Парижі. Вони навіть домагаються повного дипльоматичного розриву з Росією.

НЕСПОКІЙ У ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина). — Жиди в кольонії Гульда занепокоєні чутками про приготовання Арабів до нового повстання проти Жидів. До робітників Жидів з Гульди прийшла ґрупа Арабів з сусідного арабського селища й заявила їм, що вони працюють надаремно, бо вже недалекий час, коли знову почнеться повстання проти Жидів.

ДОГОВІР АВСТРІЇ З ІТАЛІЄЮ.

РИМ (Італія). — Австрійський канцлер Шобер підписав у Римі договір приязни між Австрією та Італією. Зі сторони Італії цей договір підписав Мусоліні. Договір кладе кінець італійсько-австрійським непорозумінням ізза частини Тиролю, що відійшов від Австрії до Італії, де переводиться примусова італізація німецького населення.

Після підписання договору канцлера Шобера приняв на авдієнції італійський король. Тепер Італія має договори приязни з усіми своїми бувшими ворогами: Болґарією, Угорщиною, Німеччиною, Туреччиною, а нарешті з Австрією.

БИЗНЕСОВА ЗАБОРОНА.

ПАРИЖ (Франція). — Французьке правительство не дозволило американським літакам перелітати через французьку територію в Південній Америці та Західній Індії. Цю заборону пояснюють лише чисто торговельними міркуваннями, бо взаміну дозволу літати там американським літакам Франція сподівається дістати від Америки також певні концесії в торговлі.

КОМУНІСТИ БЮТЬ ВІКНА.

ГАМБУРҐ (Німеччина). — Тут відбулася комуністична демонстрація проти мексиканського консуляту. Консуль вийшов на бальконі і старався заспокоїти натовп комуністів, яких було біля двох сотень. Але натовп його не слухав і почав кидати камінями до вікон, вибиваючи шиби. В одно вікно вкинено фляшку з запискою про те, що це німецькі комуністи протестують проти переслідування комуністів у Мексику. Поки прибула поліція, комуністи розбіглися.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Оелефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "EVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„КУЛЬТІВІЗІРОВАННЯ" УКРАЇНИ

До нашої редакції надіслано оригінального листа з Радянської України. Пише отсе брат з рідного села до брата в Америці. Пише „партіец-комуніст" до другого комуніста. А цей другий комуніст посилає нам листа по всякій правдоподібности на те, щоби ми переконалися, які це гаразди на Радянській Україні. Лист той видрукували ми вчора без ніяких змін, щоби кождому дати можність виробити собі власний осуд про те, про що пишеться в листі та що діється по наших селах під московською окупацією.

Прочитавши того листа, треба сконстатувати, що за 11 літ московської окупації і „українізації" України, навіть „партійці-комуністи", котрі вийшли з села, в якім не говорять інакше як по українськи, пишуть поганою московською салдатчиною, а не українською мовою. Наші галицькі „знімчені Юрки" з часів небіжки Австрії являються невинними ягнятами супроти „політически воспітаного" придніпрянського теперішнього „Ніколая", котрий пройшов комунсітичну школу, служив у червоній армії і котрого, як заслуженого й „воспітаного", принято в партію. У нашого „Ніколая" з тихого волинського нашого села рідна сестра зветься „Анюшка", а рідний брат „Ванька". Наш, на московсько-комуністичний лад „воспітаний Ніколай", розписується про це, як то більша половина всеї людности села „розбирається не тільки політіческим вопросом свого села, а обсуждають вопрос внутрішній нашого Союза." Цей великий поступ села добачує комсомолець головно у тім, що до революції ніхто „дажи понятія не мав, що з себе представляє государство. Говорили, що бог создав государство і поставив цара, щоби кирував, і так понімали раніш, а зара у нас можить ¼ всьой людности вірує в бога і в релігію, та в церкву, бо у нас зара вся молодь, коли дружаться то в цирклу ніхто не йде брати шлюб, шлюб зара беруть червоний, гражданский в селянскім будинку (без попа), зара в нас почали жити биз бога."

Одним словом, наше село „культівізіровалось". Так пише наш „Ніколай", а при кінці просить вибачення, подаючи малу просьбу, за яку „канечно извеняюсь Ваня", але „купи і вишли міні машину т. е. волосіпед, яби тобі був очень благодарен."

Ось нам образ того, як розуміють по большевицьки поступ і культуру українського села. В першу чергу паплюження української мови, бо коли так пишуть „партійці", які вийшли з українського села, то що думати про инших. А далі: „культівізірования" полягає у боротьбі з церквою і в червонім шлюбі, а добробут у тім, що треба писати за „велосіпедом" аж до буржуазної Америки.

ПОТРІБНА КНИЖКА

Лев Ясінчук: За океаном: Особисті поміченяя й переживання за час однорічного побуту в Америці. Львів — 1930. Накладом Т-ва „Рідна Школа" у Львові, Ринок, 10.

Слушно каже автор: „В останніх часах почуло наше громадянство дещо більше про Америку та про українську еміграцію в Злучених Державах і Канаді, як це було дотепер". Слушно, коли се треба розуміти так, що українське громадянство в старім краю знає про Америку дуже мало. Навіть „американська українська преса в нас (у краю) у більшій части недоступна". З цього природне заключення: Українцям треба більше книжок про Америку й українську іміграцію в Новім Світі.

Автор іде на стрічу сій потребі. Він був в Америці рік, працював тут для Рідної Школи, обїздив українські кольонії, збирав гроші, мав отже нагоду спостерігати. Що спостеріг, умістив у сю книжку.

Автор свідомий обмеження своїх спостережень. Він помічав усе принагідно, а тимчасом для написання книжки треба жити в Америці роками з виключною метою підглядати відносини. Однак автор свідомо себе обмежував у своїх спостереженнях. „Не користувався, пише він, ніякою загальною доступною літературою з розмислом, щоби не попасти під її вплив".

Що вийшло з того покладання на власні спостерігання та свідомого вимлинання инших книжок?

У першій частині, що має дати українському читачеви враження Америки, краю та американського народа, попадають такі враження:

„Ізза того, що держава не захопила ніяких монополів, а полишила вільну конкуренцію приватній ініціятиві осіб і компаній, ціле життя розвивається інтензивно і з користю для громадян". Виходилоби з того, що колиб Америка завела була в себе такі монополі, як є в ріжних европейських краях, то не булоби інтензивности економічного життя в Америці. Відомо, сього автор не міг спостерегти власними очима. Мусів се автор десь зачути, може від людий, які теж не читали книжок, щоби не датися ними збаламутити. Правда, американське економічне життя спирається на приватну ініціятиву, в противенстві до державної монополії, але навіть найгорячіший противник монополії не може сказати такого, що якби Америка завела в себе всі монополії, які тільки відомі в Европі (залізниці, тютюн, сіль, сірники, телефони, телеграфи, горівка), то тоді Америка не проявлялаби сеї інтензивности економічного життя, яку вона проявляє. Значить, інтензивність не ізза того, що держава не захопила монополів, але ізза чого іншого.

„Навіть почта, яка належить до держави, пише автор, конкурує з іншими перевізними компаніями". Так воно в Америці, але так воно є й деинде в світі. Коли автор передасть свій клунок омнібусом, то вже омнібус конкурує з почтою. Тільки що в Америці почта вживається для пересилки пакунків менче в порівнаню з другими способами перевозу. Автор каже, що „почта конкурує з іншими перевізними компаніями, оголошуючи напр. перед Різдвом знижені ціни на пересилку пакунків". Тут свою осторожність до чужих книжок автор посунув занадто далеко. Не треба було брати книжки якогось чужого подорожного або спостерігача, але треба було взяти просто почтовий провідник, офіціяльну книжку почтового уряду, та переконатися там, що американська почта ніяких знижок на пересилку пакунків перед Різдвом не проголошує.

„Підприємчивість поодиноких людей чи компаній іде так далеко, що напр. в Скрентоні, Па., доставляє одна компанія в зимі навіть готове тепло (рурами) до всіх домів міста". Се певно буде новина для самого Скрентону почути таке про себе. І знов автор бувби певно не написав такої нісенітниці, якби не побоявся заглянути в якусь книжку про Скрентон, не боячися попасти під вплив книжки. Се гарна річ оберігати оригінальність погляду та независимість спостережень, але все те певно не повинно йти в розріз з очевидними фактами. Плян огрівання цілого міста рурами може й є в пляні яких техніків, але певно ще й вони бачать великі перешкоди технічної натури для переведення. А які перешкоди правної натури? Пишучи уступ про приватне підприємство, автор і не подумав, що заки компанія моглаби розводити рурами пару до всіх домів у місті, вона мусілаби дістати право сі рури повести через чужу власність. Значить, компанія мусілаби дістати право вивласнення („френчайз"), як трамвай, залізниця, телефон.

Каже автор про американські вибори: "Час приготувань до виборів я переїхав велику частину Злучених Держав, але не зауважив, не чув, ані не читав про якенебудь зневаження не то особи протилежного кандидата, але навіть покликів та реклям його партії". Може бути, що автор не чув. Та з сього ще не виходить, що їх нема. Власне сих зневажень було немало при послідних виборах, і терпіли від них немало кандидати всіх партій: Гувер за своє життя поза Америкою, Смит за свою релігію й родину, а при передпослідних виборах завзяття до політичного лідера противної партії було посунене так далеко, що навіть говорено про мішану расу одного кандидата.

Пише автор: „Відколи після закінчення чотиролітньої домашньої війни вставлено в конституцію Злучених Держав 13-ту статтю, якою знесено невільництво чорношкірих муринів, — вони стали вільними й беруть участь у виборах до стейтових і союзних законодатних тіл на рівні з іншими". В сей спосіб автор переочив одну з найбільше маркантних карток американської історії, а то позбавленне муринів права голосовання всупереч виразних постанов конституції. Най собі автор пише: „Зразу воно якось ніяково для Европейця стрічати їх (муринів) на кожному місці, але згодом не робить це ніякого враження, коли елегантно одіта муринка йде вулицею з розпущеною парасолькою від сонця, або коли стрінеться на вулиці пяну муринку, яка не конче в модній сукні та старосвітському капелюсі підспівує йдучи хідником". Писати читачеви про те, що Мурини голосують на рівні з білими, значить уводити читача в блуд.

Повний похибок уступ про прогибіцію. Американці й до прогибіції, а не тільки після прогибіції, ділилися на „мокрих" і „сухих", хоча ся ріжниця не була така завзята. Прогибіційний закон забороняє не тільки виріб і перевіз, але, що дуже важне, торговлю напитків. І в Америці не всі виплати тижневі. І „пулрум" певно не типічна американська коршма.

І кромі великих театрів кінових, які автор описує широко, але без глибщих обсервацій, не одинокі в Ню Йорку театри. Якраз у Ню Йорку кромі кін є ще пів сотки „правильних театрів". Є тут в театрі все, що тільки де видав світ у театральній штуці. Ставлять тут штуки з Англії, Німеччини, Італії, Еспанії, Московщини, Китаю, а автор сього не добачив. Він бачив тільки „леґшоь" у „Роксі" та його зобразив так, немовби поза тим у Ню Йорку театру не було. „Ось і пересічна програма американського театру", пише автор. Можливо, що автор не мав нагоди більше спостерігати, що він писав тільки те, що самий завважав. Але пощо тоді писати: „Навіть ті акторки, що майже голі танцюють на сцені, уважають свою наготу за спосіб зарібку, а після вистави йдуть до церкви, де й сповідаються"? Звідки про се автор знає? Чи від акторки, чи від священика-сповідника?

Автор теж пише про Американців як про щасливих людий. Мовляв, рух у бизнесі дає йому щастя. Мовляв, „після весело переведених там (у театрі) хвилин наступає повне відсвіжения мізку й фізичних сил". І таке инче. Уся Америка говорить про „анрест", неспокій духа, брак душевної рівноваги Американця, його невдоволення життєм, яке він пробує заглушити „джезом", „Ковні Айлендом". Тимчасом Українець вичитує в них вдоволення й веселість.

Друга частина, **„Українські переселенці в Новім Світі"**, теж має повно заслуханих казок. „В самому Ню Йорку нчислюють українських купців на тисячку". Так булоби, якби Українці мали стільки купців, що Американці. Коли Українців рахувати в Ню Йорку 25,000, а в Америці є 4 міліони осіб, занятих купецтвом, то в Ню Йорку випадалоби тисяча українських купців. Та се тільки бажання. На ділі нема сього й десятої частини. Той, що говорить про тисячу, не вичисливби й сотки. Назагал, і ся частина про Українців писана дуже поверховно. Автор дуже скоро хапається видавати осуд про людий і рухи. Відтак уже пише тільки, щоби доказати собі, що його перше враження було правдиве. Деколи опис факту перечить виданому наперед осудови.

Треба однак розуміти трудне положення автора. Має він писати про живих людий, а про живих людий як не пиши, певно всіх не вдоволиш. Зрештою автор ще далі звязаний з „Рідною Школою", і ріжні люди з занадто розвиненими амбіціями моглиби легко за правдиве представлення їх особи почати мститися на „Рідній Школі". Тому й автор, як підчас своєї обїздки по Америці, так і в своїй праці мусів поводитися ніжно навіть супроти тих, що шкодили акції „Рідної Школи". Відомо, образ не виходив вірний, але сьому вже не винуватий автор, а винуваті обставини, серед котрих нашому чоловікови приходиться писати. Всі ті неточности й недостачі самі іміґранти можуть спростувати легко, і поза тим ще є богато в книжці здорового зерна. І старокраєвий читач найде в книжці Ясінчука богато корисних і цікавих річий. Краще, що появилася книжка, хоч з хибами, якби мала не появитися ніяка, якби автор мав заховати в своїй душі весь свій багатий досвід.

Добре теж зробив автор, що не отягався роками з видачею своєї книжки, як се часто в нас діється. Правда, сей поспіх не дав йому нагоди спростувати деяких похибок, але знова, якби був ждав, то життя булоби пішло далі вперед і його образ може мавби ще більше неточностий.

—o—

Професор С. Шелухин.

АҐІТАЦІЯ „РУССКИХ УЧЕНИХ" ПРОТИ СВОБОДИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

(4)

Далі ми покажемо, що практика „заднього числа" належить не Українцям, а Волконському та його видавцям. Ми вже доказали, що назва: Україна, Україняне, Українці, народ український такаж давня, як і Поле, Поляне, народ полянський — назви архаїчні. Їх принесли Славяне ще з Приадріятики. Тому ще в 944 році літопис не називає Полян Русю, а називати Полян Русю до приходу Руси — це дійсно „заднім числом", тому Українці цього й не роблять. А в аргументах Волконського читаємо і таке: „...і Богдан Хмельницкій (1657) называл народ свой русским", а не украінским (стр. 16). Але „історик" Волконський знову затаїв усе, що рішучо спростовує однобоке його твердження. Гетьман Богдан Хмельницький і підписувався **„Гетьман Войска Запорожського і всих Русей"** (напр. в листі до турецького султана 14 жовтня 1648 року), **бо Московії ніхто Русю не називав і вона й сама себе не вважала за Русь аж до XVIII віку.** Тільки Б. Хмельницький однаково, як Русь, вживав і народню назву „Україна", „народ український". Напр. в універсалі 15 січня 1655 року з Білої Церкви читаємо: „Ми от всего Войска Запорожського і українського по обоїм сторонам Дніпра на оборону отчизни нашой назначение", „от всего войска і народу українского... нам врученую моц і владу, як в войску, так і по всіх городах і всим українским народом діріговать маючи"; тамже і назва держави „Україна"; тамже наведено й універсал короля Степана Баторія, з 1576 року, 20 серпня, де читаємо: „народ Украінский" і „Украіна", як територію окрему від Польщі, якій протиставлено Україну. (У Скальковського додаток до III ч. „Історія Новой Сѣчи", стор. 275—277). В 1648 році Б. Хмельницький відповів польським послам: „Визволю з ляцької неволі руський нарід увесь! ...Не стане мені на Україні нога ні одного князя або шляхтича". **Ясно, що Україна є Русь, а Русь є Україна, а народ по цих назвах однаково зветься руським і українським.** Але ясно і те, **що народ московський не Русь і не руський.** Анальогічний приклад ще такий: в 1653 році Ян Радзівіл, писавши до волинського господаря про скрутне становище Польщі через війну з Україною, так каже: „Будет бой послідний: либо Полякам погибель, или Руси. Естли убо побідять Поляки, тогда в конец погибнет род і віра руская и вся Украіна с великою жалостю серця людського іспустошена буде". (Акт. отн. к ист. Юж. и Зап. России, изд. Археогр. Ком. 1861 р., т. III ч. 337). Як назвати після цього „историческую правду" Волконського і його видавців і як кваліфікувати їх виступ!

Як „поле" є предметник, а з нього Поле і Поляне імя області і її населення, так і „Україна", „Вкраїна" є предметником, а з того Вкраїна, Україна є власним іменем території. Як предметник, слово „Україна" означає область, землю, страну взагалі. Тому то є Україна своя і Україна чужа, край свій і край чужий. В цім значінні вжито це слово і в Пересопницькім Євангелії XVI віку. **Тому там читаємо: „україна Iорданська", „україна Іудейська" і т. д. — це означає „страна йорданська", „страна юдейська", а „по всіх українах" — це по всіх странах, землях, як у примівці:** „Роман вславився циганами по всіх українах". Волковський навів евангельські тексти, подав фототипічну знимку та й пише, що „как ні сільна манія величія украинофілов, всьо же вряд лі кто решітся утвеерждать, что Украйна простіралась до Генісаретскаго озера". (стр. 15—16). Ми навели це тільки для характеристики Волконського і його видавців. Як може прийти в здорову голову така думка! Цеж те саме, що поле є і в Америці і Австралії, то коли хтось вважав би, що Київське Поле і Поляне ширилися і в те всі Америку, і в Австралію! Така думка і таке предположення могло прийти в голову хіба тільки Волконському, який своїм толкованням України, як окраїни чи пограниччя, робить Христа якимсь контрабандистом чи бандитом, що ходив усе по окраїнах та пограниччах. Благочестивий Українець, який переклав євангеліє на українську мову, ніколи і в думці не мав того, що йому закидає Волконський.

Наплутавши з інтерпретацією Іпатієвського літопису, Волконський напр. про запис під 1187 р. „о нем же Украіна мнюго постона" пище, що це означає: „область пограничная плакала", тобто „пограничное княжество" Переяславське. Це зприводу смерти князя Володимира Глібовича, якого всі любили й шанували й якого, як він умер, літописець прославляє, почавши з заяви, що „плакахуся по нем всі Переяславці", і кінчивши тим, що „о нем же Україна много постона". Я не маю тут потреби детально розглядати цей текст — цьому я присвятив багато в спеціяльній праці, а завважу лише слідуюче: За рік передтим Кончак з Половцями так спустошив Переяславське князівство, що князь сам казав: „Волость моя пуста от Половец", тобто стала безлюдною. Тому в ній, окрім „всіх Переяславців", і плакати не було кому більше. А от, коли Вол. Гліб. в бою проти Половців був тричі ранений і мусів запертися в Переяславі, то всі „князі Русціі... бяхут бо печальні": він був улюбленцем усіх і пильно обороняв усю руську землю від Половців. Булоб дивним, колиб тіж князі, що так реаґували на поранення його, ніяк не реаґували на смерть його, та ще після того, як саміж обрали його йти на Половців переднім, він погнався за ними, Половці втікли, він застудився й умер, наклавши життям за всіх. Натурально, що **вся Русь** мусіла на це реаґувати безмірно більше, як на поранення, й вона реаґувала, а літописець про це й записав: „о нем же Украіна много постона". **Він вжив „Україна", а не Русь, для більшої повноти і більшого прославлення. Русь — це всетаки більше князі та їх дружина, а Україна — це земля, князі, дружини і все її населення, яке Половці плюндрували по всій Україні — і на Волині, і на Поділлі, і в Чернигівщині, аж до Путивля,** тому його смерть мусіло відчувати все населення, вся Україна-Русь, а не самі тільки Переяславці. Отсе літописець і висловив виразом: „о нем же Україна много постона". Щоб навіть коротко написати на все, що подає брошура, довелосяб написати вдесятеро більше, бо в ній немає нічого правдивого. Ми на закінчення обмежимося кількома увагами про Русь.

Брошура запевняє, що вже „до нашествія Татар (1240) все іcточнікі ...називают нашу страну именами от корня рус-Росія, Руссія, Рутенія, Русь і іменамі от того же корня іменуют ея населеніе... Названія эти оні относят в равной мере к западной части н а ш е й (підкр. моє) земли (Галичина), к южной (Київ) и к северной (Новгород, Ростов, Владимір) (стр. 9—10). Попереду автор все це населення зве „тремя ветвями русскаго народа", який він там же зве „русскім племенем" (с. 3). Все це є тенденційною вигадкою чорносотенних політиків і не має нічого спільного з наукою. Як мілїони „істино русских" патріотів „Союза Русскаго Народа" в зеркалі революції виявили себе міфом, бо не було кому захищати навіть лідерів „Союза", так і „три ветви русскаго народа" або „племени", **„единая русская народность" в зеркалі науки є тільки вигадкою політиканів, змовників проти демократії, свободи і розвитку народів.**

Ростовська, Володимирська, Суздальська, Муромська, Ярославська, Тверська землі, що стали потім Московським князівством, населені фінськими племенами й сам літопис підкреслює, що вони не Славяне й не Русь, а „инии языци", тобто инші народи, які „дань дают Руси". Під 1176 роком в Лавр. літ. читаємо про повстання Ростовців, Володимирців, Суздальців проти Руських: повстанці вимагали, щоб князь не назначав їм на уряди Руських. **Ще в 1700 році московський цар Петро І. в договорі з Туреччиною називає свій нарід „народом московським". Тільки після Полтавської переваги над Карлом XII. та Мазепою Петро І. вжив рішучих кроків, щоб знищити історичні імена Московії й московського народу, а засвоїти для них з політичними цілями чуже імя Руси, Россії.** З його наказу в 1713 році Меншиков написав у Копенгаґу московському послові Довгорукому так: **„Во всех курантах печатают государство наше Московскім, а не Россійскім, і того раді ізвольте у себя сіе престеречь, чтоб печатали Російским, о чем і к прочим ко всем дворам писано".** (Соловьев, „Історія России", т. XVII). Ми бачили, що на географічних картах XVII. віку ще всюди Московія, а не Русь, не Росія. Так було ще часто й у XVIII. вікові. Волконський називає московські землі в домонгольський період Русю дійсно „задним числом", а обвинувачує в задньому числі Українців (стр. 26).

Перечисляючи докази єдности племінної, Волконський між иншим пише: „С XII. в. по всей Русі господарствовало одно і тоже обичное право, именно то, котро ізложено в Русской Правде" (стр. 10). Це абсолютно неправда для його розуміння Руси. Звичаєве право народу є завше національним. Україна — Славяне, а Московія в домонгольські часи — фінська, а потім фіно-монгольська в своїй основі корінного населення. Ясно, що у них звичаєве право не може бути однаковим і Руська Правда, як славянське право, в Московщині ніколи не була чинним правом.

(Конець буде)

НА ТЕМИ ДНЯ.

КЛОПІТ МОСКВОФІЛАМ.

Москвофіли досить мають клопоту зі своїм „язичієм", а-бо, ліпше „многоязичієм", бо все не втраплять вигадати якоїсь московської мови, яку зрозуміли б „Москалі" з Галичини, Закарпаття, Буковини й Москалі з Великої України. Що правди Москаль не розуміє тієї „московської" мови, чи „рускаго язика", яким друкуються москвофільські газети та книжки, про це нема чого й говорити. Московський учений навіть не розуміє свого власного „літературного язика", яким друкуються галицькі московські газети та книжки, а тимбільше не може він втнути язичія наших москвофілів.

Щоби хоч трохи приблизити до народньої мови російську літературну мову, комісія при Головному Управлінню Науки в Ленінграді робить деякі зміни в способі писання російських слів. Перше, чи не найбільшою зміною наших москвофілам, вводить в московську правопис літеру „і" замісць довершнього „и". Крім того московський правопис переходить до фонетичного писання слів так, як їх вимовляють Москалі. Тому замісць „доброго", „бєлого", „чорного" і т. п., будуть писати тепер „добраво", „бєлаво", „чорнаво"; замісць „єго" писатимуть „єво", „кого" — „каво", „чего" — „чево" й т. д.

Словом, самі Москалі хочуть наблизити свій „літературний язик" до свого народу, щоби визволити його від змісцення „малорускім нарєчієм". А тупорилі москвофіли стараються підтримати та зробити живою мовою серед українського народу ту мертвечину „рускаво літературнаво язика", від якої самі Москалі відсахуються. Біда, коли доводиться з мотикою порватися на сонце, а це роблять наші москвофіли.

В СПРАВІ МОЛИТВИ „БАТЬКА КРАЮ".

Відомий американський письменник Руперт Гюз виголосив на бенкеті одного студентського товариства в Ню Йорку відчит про Вашингтона. Говорив він між иншим про відому традицію, після котрої генерал Вашингтон, зимуючи зі своїми військами в Фордж Велі, в Пенсилвенії, мав молитися за побіду своїх військ.

Гюз уважає сю традицію за звичайну легенду. Він каже, що не можна припустити, щоби Вашингтон молився публично, коли він не молився приватно. Гюз каже, що свідоцтва з часів американської революції згідно потверджують, що генерал Вашингтон не хотів признатися до якоїнебудь віри. Після розсідів Гюза, ген. Вашінгтон ходив деколи до церкви, але все виходив перед причастєм.

Гюз закликав студентів, щоби вони не підпирали думок про те, тому, що їх народ піддержує як правдиві, але піддержували правду, хочби вона була в народі непопулярна. Він говорив, що на нього вже не раз товпа нападала за те, що він на основі документів прийшов до переконання, що звичайне розуміння характеру Джорджа Вашингтона не відповідає правді.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, дякую Головному урядови УНС за уділення мені 50 долярів допомоги з фонду запомогового.

Кличу українських жінок приступати до Українського Народного Союза, який в тяжких годинах приходить на допомогу своїм членам, як щирий батько.

Татіянна Яворська,
членкця Бр. Сош. св. Духа, від. 295 УНС, в Акрон, О.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НОВИЙ СПОСІБ ПРОТЕСТУ ПРОТИ НАШИХ ВОРОГІВ.

Кождий з нас знає і відчуває, що нам діється кривда. Але про це світ або не знає, або не хоче попросту знати. Наші протести по наших часописах і резолюції по наших товариствах та братствах дуже мало або нічого не помагають, бо крім нас навіть наш ворог про них не знає. Нам треба винайти новий спосіб протестування. Нам треба йти до Американців і там особисто протестувати словом і ділом. Нам треба наше життя так змінити, щоби ми могли дібратися до вищих американських кругів. А до цього ми повинні запрягти нашу молодіж. Приготовимо її до того тоді, коли будемо її посилати до найвищих шкіл. Але користи великої не буде, коли наша молодь добеться таких титулів як Бечелор оф артс, або Местер оф артс. Загальні фахи, як інжинірство, професорство в університетах, купецтво на високу скалю, журналістика, банковість, фінансовість та дипломатичне вишколення мають у нас мало прихильників між молодіжю. Наші вороги не тільки нас кривдять, але представляють нас як нарід некультурний, нездібний до науки й держави. І воно дійсно чужинцям так видається, бо вони не бачать нашої молодіжи і наших дітей на найвищих полях американського і людського життя. Тимчасом, як школи показують, то наша молодіж в науці і здібностях не тільки иншим народам не уступає, але часто й перевисшає їх. Тому це, що наша молодіж не досягає найвищих степенів у своїм життю, не є її хиба, а наша, що не наклонюємо її до таких наук і фахів, які би дали їй відповідніше становище у світі. Нам треба утворити для нашої здібної молодіжи обох полів стипендії, щоби їй прийти з матеріяльною помічю. Наша нова ґенерація, почасти з браку відповідних українських шкіл, се також через недбальство самих родичів, не вміє ані писати, ані поправно говорити по українськи. Але як зачимо з часописних дописів тої молодіжи, вона чується українською. Молодіж є тим єдиним чинником, що міг би ввійти у найвищі американські сфери, бо уміє добре говорити по англійськи. Вона моглаби представляти українську справу не тільки словом, але й своїм становищем і ділами.

Щоби й свому народови помогти, треба, щоби наша молодь не кінчила своєї науки в ґремерскул, або гай скул, але щоб ішла в університет і вчилася не тільки на лікарів, дентистів та учителів, але ходила на науку практичних американських фахів.

Застановімся над ось такими фактами, як журналістика, дипломатія і фінансовість. Журналістика є тут одним з найпочесніших фахів і дає надзвичайно широке поле до особистої карієри. Чимало іміґрантів стало тут начальними редакторами або власниками великих американських газет. Можна стати заграничним репортером і обїхати цілий світ. На це поле наша молодіж зовсім не звертає уваги, а шкода, велика шкода. Цей фах для нашої молодіжи був би дуже цікавий і поплатний, а для нашого народу, для визволення України і для протестування надзвичайно важним і успішним. І більше би заважив, як усі наші протести по наших часописах. У Вашингтоні є школа дипломатична для молодіжи обоїх полів, де виховують молодіж на дипльоматів для Америки. З тої школи президент Америки служебців консулярних і дипльоматичних. Наша молодіж моглаби навчитися фаху, який приносби користь не тільки їй але і нашому народови. Становище чи то при консуляті чи амбасаді дає чоловікови надзвичайну спосібність сходитися з ріжними людьми. А на тих становищах ми се маємо нікого. А от Жиди мають чимало своїх людей на полях журналістики і дипльоматії, тому мають вплив і силу.

Лишаєтся ще до обговорення третій фах: фінансовість або банковість. Про банки і банкірів можна сказати, що вони дійсно рядять світом. Гріш це найголовніший нерв цілого розвою чоловіка. Без гроша не може чоловік дати собі ради, а тим більше держава.

До висших сфер американського життя дібеться чоловік тоді, коли покажеться рівним Американцеви. Щоби це досягнути ми мусимо йти дорогою, якою ідуть Американці. З усіх американських бизнесменів найбільше почесне становище займають банкірі. Коли в иншім бизнесі Американці міряють вартість чоловіка по величині його бизнесу, то банкір не потребує виказуватися величиною бизнесу, але вистарчає, що він є банкіром. Він тим самим має приступ до найвищих сфер американського життя. Крім того банкірі час від часу сходяться на спільні наради де український банкір мігби мати спосібність запізнатися з найбільше впливовими людьми. Найбільшим доказом на це, яке значіння мають журналісти і банкірі, вказує те, що президент Гувер в послідних часах іменував на становища амбасадорів чотирох журналістів, — а про банкірів вже не згадуємо, бо їх іменують раз-у-раз на ріжні заграничні становища.

Коли ми дійсно хочемо собі і нашому народови помогти, то звернім нашу молодіж на нову дорогу. Посилаймо наші діти до таких шкіл, які далиби їм не тільки визначне і користне становище, але й можність працювати на широкому світі в користь нашого народу. Щойно протест таких людей буде мати властиве значіння.

Шикаго зробило в тім напрямі початок. Воно хоче виховати українських банкірів. Тому возьмім в нім усі живу участь не тільки словом, але і ділом, щоби Перший Український Державний Банк став власністю цілого народу української, а не місцевою інституцією. Кожде братство, кожде товариство, яке має змогу, нехай возьме в тім банку хоч один уділ, а також кождий бизнесист український і громадянин, який має змогу. Гріш піде не тільки на користь уділовця, але і цілого народу. В цей спосіб ми гріш удьокуємо на певний процент, а також поможемо собі і цілому свому народови. З того банку виробиться значне число фаховців і розвинуться українські банки по цілій Америці. Перший Український Державний Банк стане немов школою, де наша молодіж навчиться банкового фаху. Не словом, а ділом докажім світови, що ми нарід культурний, нарід здібний до життя, здібний до поступу. А це буде найліпшим протестом проти наших ворогів.

Д-р В. Сіменович,
Шикаго, Ілл.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Свято кобзи-бандури.

Неділя 2. лютого ц. р. була днем великого свята нашої української громади, бо в той день громадно зібралися старці і молодці, богаті і бідніші, щоби почути рідної кобзи-бандури нашого славного артиста бандуриста, Василя Ємця. Вже від двох місяців очікували громадяне нашої того великого дня, а два тижні перед концертом можна було зауважити надзвичайний рух і святочні приготовання до віддання пошани прадідівській нашій бандурі і її артистови, дорогому гостеви Ємцеви. Тай не диво. Це перший раз на американськім континенті мав залунати такий голос рідної землі України, якого досі не чули; голос, що віками гомонів по наших степах і взивав дідів і прадідів наших до боротьби за своє право і волю. Це перший раз і ми, Українці з Галичини, мали нагоду на власні очі побачити і власними ухами почути відгомін нашої слави. Ще від приїзду славної Укр. Капелі Кошиця не було в нас між Українцями такого заінтересовання, яке още в той день. Заінтересовання нашої громади концертом В. Ємця, це доказ нашої зрілости, бо ми уміємо вже оцінити нашу дорогоцінність, свій непродажний скарб, переданий нам з роду в рід, а саме наш національний інструмент — кобзу-бандуру і того, що своїм рідним знанням-чуттям, духом, серцем і душею вміє цим скарбом володіти і нам далі його передавати.

Розпродажю тікетів між Українцями занявся комітет, сформований до привіту Ємця з д-ром Мирославом Сіменовичем на чолі. Репрезентанти товариств самі охотно розібрали десятками тікети і розпродали між членами. Рівночі місце концерту було дуже відповідне, бо менаджерка, Бота От, виняяла один з найкращих, щойно побудованих нових театрів, „Сівік театр", в осередку міста. І хоч тікети були досить дорогі, від 1—3 долярів, то мимо гороб безробіття, яке тут панує, з розпродажю тікетів було найменше клопоту, бо кождий сам старався чимскорше дістати тікет і то якнайдорозший, щоб близше сидіти і чути так бачити мистецьку працю цього великого артиста України.

Вже кілька днів перед другим днем появилися оголошення в американських часописах і статті на тему нашої кобзи-бандури. Летючки облетіли ціле місто і видно було, що театр буде заповнений. Так і сталося. Прийшли головно Українці, а також і чужинці, як: Литвини, Німці, Словенці, Білоруси і Американці.

О год. 2.45 всі місця були вже заняті і нетерпеливо заперши в собі віддих — публика чекала появи віртуоза. О годині 3-тій підноситься куртина і появляється високий ростом, худощавий, молодий ще віком кобзар-бандурист, з сивенькими уже, як голуб, кучерями. Оплескам нема кінця. Всі втихомирюються. Ніжними дзвіночками задзвеніла рідна бандура степову мельодію, щораз то сильніше, немов цей дійсний степ пробуджується перед очима. Сидиш в гарнім театрі й очам не ймеш віри, що ти за морем, на чужині. В звуках струн чуєш все, що можна почути на Україні: чуєш шум рік і очеретів, чути рев Дніпра і козацьких байдаків, що неначе ось, ось перед очима пливуть долі в Чорне море, щоб на Турка стати, віру оборонити, христян визволити, волі здобувати. Чуєш спів соловейка на кущику розцвитої білим цвітом калини, а під нею чуєш спів прощальних слів козака-жовніра з дівчиною, судженою - дружиною. Чуєш дзвони київських святих церков, лет птиць, шум рідних, широких, розвитих житом і пшеничкою піль, а на них чуєш спів косарів і дівчат та цвіркання пільних коників. Чуєш, як в тобі ворушиться уся кров, як щось з душі промовляє — говорить: „Україна, Україна, славний край козачий!"

Дзвенять думки й арії власного укладу Ємця й инших мистців, — дзвенить і передає оцей мистець нам все те, чим можемо натішитися, та передає нам так вірно і щиро, як ніхто досі не передавав. Під його пальцями струни то плачуть, мов малі діти за батьками та матерями, то знов співають, мов той спів, що лунав в блискучих хвилях волі України, то знов сміються, жартують мов діди старенькі з молодими синами, доньками і внуками України. Мистецькі пальці ходять по струнах, що очам віри не ймеш, що це грає чоловік, бо видати з одного малого інструменту стільки тонів-звуків — може тільки хіба дійсно Українець, що уроджений на землі, яка віками давала бандурі ці мельодії і виховувала таких мистців як Ємець. Слухаючи, здається, що все оце чуєш літом десь з високої гори зиад Дніпра, коли то порозвиваються сади, луги, поля і діброви, а в них озветься всяка пташина і вітрець легенький зашумить по шовковій траві. Дзвенить точка за точкою. Головно входила всіх за серце пісня: „Чуєш, брате мій", яку мусів Ємець відограти на бажання два рази. Рівнож два рази повторював кілька инших точок. Чудово на бандурі вийшли мельодії гір Карпат, „Аркан" і „Верховина". Та вже найкраще подобалися козачі танці, які мусів грати по кілька разів. А треба згадати, що підчас гри панувала така тишина, що й найтихший тон плив до ухач неначе легкий степовий вітер. Між иншими заграв також кілька навіть дуже трудних точок з вирobленими варіяціями, а слухаючи того, здавалося, що це грає ціла орхестра з 20—30 людей. А все оце грав чоловік на однім інструменті. Грав з малими перервами гучних оплесків. Грав та чарував присутних і переносив усіх духом там, де ми всі прагнемо так почути ще гомону кобзи-бандури, гомону Волі України. Закінчив концерт, козаком „Шарівка", яку мусів повторити два рази. Публика хоч і знала, що точки на вичерпанню, не давали Дорогому Бандуристови зійти зі сцени і аж по кількакратних уклонах почали опускати салю. Дехто з приватних людей і з товариств обдарували Кобзаря букетами цвітів. О годині 5.30 розійшлися всі домів з великим підбадьоренням та піднесенням на дусі. Розіхались і записали собі глибоко в своїх серцях звуки кобзи-бандури артиста України Василя Ємця, що звуками своїми рідних акордів кликав нас до злуки і до завзятої невпинної праці для здвигнення високого стягу Соборної Української Держави.

Степан Мусійчук.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, членкця Н. Союза, від. 346 Т-ва „Зоря", чуюсь гордою, що належу я й мій муж та пятеро дітей до славної організації, котра в моїй недузі прийшла мені на поміч, уділивши $50 з фонду запомогового.

Дякую урядникам У. Н. Союза за щиру поміч, як заразом урядникам і членам Т-ва „Зоря", від. 346 УНС, котрі опікувалися мною. Нехай Всевишний нагородить усіх членів У. Н. Союза сторицею.

Закликую тих, котрі ще не належать до Союза, а особливо жінок, старатися бути членами його. Ніхто не знає, що може, статися з нами завтра. Батько Союз обтер не одну сльозу вдовам, сиротам, як рівнож прийшов не одному з поміччю в тяжкій нужді.

Анастазія Навроцька,
членкця УНС, від. 346, Вест Філаделфія, Па.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Товариство Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеться в вівторок, дня 11-го лютого, о год. 7-мій вечером в гали під ч. 72 Morris St. Кождий член є обовязаний прибути на той мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження, котрі то справи почуєте від нашого предсідателя на тім мітінгу в справі нашого відділу, від головного предсідателя Українського Народного Союза. — Михаїл Сидор, предсідатель.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що надзвичайні збори відбудуться в четвер, 13 лютого, в годині 8-мій вечером, в домі товариськім, 102 Joiner St. Проситься кождого члена прийти раз в місяць на збори. Котрий член довгує більше як два місяці, то зним поступиться після статута. Проситься тих членів, що мають бонди, щоб принесли на сі збори. Котрі члени ще не дістали проценту від бондів, нехай прийдуть на сі збори, бо касієр вже має обрахований для кождого. Як рівнож проситься членів не забувати приносити гроші на будову нового дому. — В. Ґуряньский.

З МУЗИКИ.

Черговий концерт Т-ва Friends of Music був присвячений композиторові Гендлеві. Продукували його великий твір „Пир Александра" (хор, соля, орхестра, орґан і клавіцимбал) не в оригіналі, а в переробці Моцарта. Композитор Г. Гендель це сучасник геніяльного Баха: оба одного року побачили світ, оба на старість посліпли, оба вони великі речники глибокої та серьозної музики. Бах більше інструменталіст, а Гендель вокаліст; перший фільософ, що так скажемо; другий — епік. Тяжко дати перевагу одному над другим, бо вартість їх творів рівноважна. Гендель за життя зазнав великої слави та і поховано його між безсмертними в Лондоні, а бідний Бах аж по смерти діждався признання і ледви відшукали його гріб. Оба вони Німці, та Бах чужини і не бачив, а Гендель в Англії знайшов нову батьківщину і свою творчість віддав на услуги цій країні. В початках не довіряли йому, та згодом таки добився свого. Хоч і був на службі можновладців, то все таки заставив себе слухати, а до музики навчив гордих Англійців ставитися з повним респектом. Не одну даму чи джентельмена прилюдно сварив за несподій підчас продукції: переривав і давай читати „казання". Ось так сій, так ставало тихо, а вдруге ніхто вже не відважився хочаб і на шепіт. (А в нас як? — Примітка складача).

Пригадався мені подібний случай в одному царстві-государстві: Почав грати славний піяніст Ліст; грає і чує, що в царській льожі говір. Вриває. — Чому не граєте? — питає майстер церемоній. Не смію — каже Ліст — мішати розмови . . . І тільки було його граня.

Є ріжні сторони і люде. Одні вчаться, шанують мистецтво, а другим і кадило не поможе.

Мило слухається Гендлевого твору, бо музична його мова щира і переконуюча. Він мельодист, не мало солодкавий, а ядерний-стійкий. Дає він усякому голосові чи інструментові „прийти до голосу" і каже йому висліпати чи виграти якнайкраще свою думку.

Нераз критика добре „збірала його до гальону", та це його тільки підбадьорувало і заставляло бути дуже строгим для себе і для инших музиків.

Послідний концерт зібрав велику масу публики. Діриґував не Артур Боданський, а хормайстер Вогльдебе, що заступив хорого дірігента. Хор (140 осіб) і орхестра дали слухачам максимум того, чого вимагається від такого суспілу, дотого ще чотири солісти, з прегарними голосами, довершували твір. Хоча цей хор аматорський, то все таки не уступає він кращого місця професіоналам. За такий виступ треба дійсно подивляти дірігента і хор.

М. О. Гайворонський.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за січень 1930 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	354.25	141.	27.06
2.	175.44	142.	109.62
3.	72.14	143.	24.74
4.	85.91	144.	42.89
5.	88.54	145.	46.60
6.	35.33	146.	119.80
7.	190.33	147.	395.49
8.	173.52	148.	12.46
9.	180.70	149.	54.77
10.	176.80	150.	19.21
11.	4.39	151.	86.95
12.	102.54	152.	65.37
13.	42.52	153.	11.35
14.	90.07	154.	39.11
15.	26.47	155.	321.22
16.	49.02	156.	103.78
17.	27.63	157.	37.36
18.	109.46	158.	10.19
19.	10.62	159.	70.31
20.	146.72	160.	73.82
21.	75.87	161.	122.92
22.	86.49	162.	38.70
23.	45.95	163.	87.05
24.	113.40	164.	87.64
25.	40.37	165.	100.63
26.	28.39	166.	11.94
27.	39.91	167.	46.75
28.	133.93	168.	165.38
29.	146.03	169.	50.23
30.	73.03	170.	173.02
31.	124.47	171.	38.98
32.	36.32	172.	29.67
33.	78.27	173.	25.86
34.	87.64	174.	19.86
35.	20.70	175.	110.62
36.	87.08	176.	54.03
37.	72.78	177.	61.41
38.	215.01	178.	44.29
39.	124.98	179.	168.12
40.	29.16	180.	5.96
41.	32.67	181.	137.26
42.	108.56	182.	133.94
44.	154.15	183.	99.56
45.	172.94	184.	7.33
46.	38.05	185.	85.29
47.	40.07	186.	64.38
48.	60.90	187.	43.21
49.	17.54	188.	31.21
50.	42.01	189.	31.83
51.	48.65	190.	18.84
52.	40.06	191.	75.41
53.	74.91	192.	64.72
54.	17.69	193.	148.88
55.	46.96	194.	17.23
56.	110.85	195.	36.46
57.	100.69	196.	36.77
58.	95.75	197.	32.77
59.	145.28	198.	56.22
60.	17.86	199.	9.76
61.	54.17	200.	71.12
62.	59.68	201.	54.95
63.	231.95	202.	43.85
64.	69.84	203.	74.26
65.	269.62	204.	108.20
66.	98.70	205.	23.53
67.	134.14	206.	331.82
68.	40.59	207.	52.24
69.	84.68	208.	34.43
70.	245.26	209.	130.34
71.	10.30	210.	36.63
72.	54.66	211.	124.88
73.	88.26	212.	32.17
74.	50.85	213.	273.58
75.	111.32	214.	47.08
76.	240.03	215.	33.60
77.	76.96	216.	40.43
78.	138.23	217.	311.81
79.	3.51	218.	260.35
80.	42.84	219.	44.61
81.	123.65	220.	130.55
82.	57.84	221.	330.68
83.	85.24	222.	13.39
84.	25.15	223.	159.10
85.	118.31	224.	4.80
86.	188.03	225.	24.66
87.	93.27	226.	15.35
88.	7.18	227.	71.40
89.	13.27	228.	55.90
90.	215.43	229.	173.56
91.	222.41	230.	224.74
92.	14.88	231.	49.92
93.	48.65	232.	55.54
94.	202.61	233.	47.83
95.	54.92	234.	127.44
96.	166.20	235.	123.13
97.	74.43	236.	115.77
98.	115.59	237.	158.19
99.	153.04	238.	61.89
100.	82.46	239.	182.17
101.	51.19	240.	11.59
102.	322.77	241.	87.37
103.	90.11	242.	121.97
104.	198.41	243.	80.80
105.	152.97	244.	21.99
106.	196.80	245.	134.07
107.	54.94	246.	38.34
108.	90.51	247.	212.58
109.	97.76	248.	41.86
110.	25.67	249.	32.76
111.	43.27	250.	17.40
112.	190.41	251.	125.78
113.	67.98	252.	55.89
114.	55.54	253.	70.83
115.	14.63	254.	115.56
116.	63.01	255.	78.67
117.	69.16	256.	80.40
118.	64.17	257.	44.48
119.	31.26	258.	38.04
120.	187.14	259.	130.63
121.	91.15	260.	11.70
122.	46.20	261.	13.26
123.	133.87	262.	43.42
124.	95.65	263.	63.65
125.	13.68	264.	23.90
126.	81.01	265.	35.65
127.	104.31	266.	79.38
128.	58.38	267.	48.78
129.	32.78	268.	65.99
130.	200.07	269.	32.99
131.	34.58	270.	138.98
132.	123.80	271.	50.52
133.	170.01	272.	7.13
134.	58.64	273.	102.88
135.	101.72	274.	135.80
136.	149.97	275.	88.16
137.	161.19	276.	427.80
138.	54.72	277.	68.89
139.	70.67	278.	47.60
140.	47.80	279.	6.24

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
280.	97.16	336.	171.18
281.	25.56	337.	16.24
282.	180.32	338.	216.16
283.	95.63	339.	85.55
284.	23.38	340.	20.18
285.	31.22	341.	78.60
286.	65.42	342.	186.70
287.	9.93	343.	29.33
288.	174.36	344.	48.93
289.	30.90	345.	123.47
290.	54.11	346.	24.82
291.	26.76	347.	52.19
292.	265.98	348.	12.52
293.	41.37	349.	89.31
294.	52.63	350.	76.11
295.	180.03	351.	37.21
296.	208.06	352.	62.21
297.	13.91	353.	20.04
298.	52.13	354.	30.32
299.	71.55	355.	45.86
300.	255.35	356.	26.39
301.	94.47	357.	31.82
302.	6.95	358.	51.13
303.	59.69	359.	34.41
304.	35.33	360.	70.80
305.	76.47	361.	296.35
306.	25.30	362.	24.56
307.	32.38	363.	117.81
308.	103.98	364.	224.83
309.	35.32	365.	104.02
310.	45.56	366.	13.07
311.	18.15	367.	229.48
312.	60.60	368.	23.37
313.	63.80	369.	129.56
314.	12.05	370.	179.58
315.	14.09	371.	104.90
316.	201.98	372.	23.74
317.	82.29	373.	25.74
318.	112.94	374.	16.88
319.	25.89	376.	17.87
320.	85.58	377.	10.31
321.	114.05	378.	14.50
322.	39.17	379.	45.33
323.	44.61	380.	17.20
324.	114.11	381.	32.34
325.	64.33	382.	37.64
326.	138.83	383.	72.09
327.	41.26	384.	103.99
328.	24.57	385.	176.23
329.	16.33	386.	30.68
330.	60.44	388.	191.85
331.	34.17	392.	16.08
332.	60.80	393.	26.02
333.	126.12	396.	80.11
334.	164.18	400.	61.22
335.	48.53	401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,956.28

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
7.	1.34	185.	1.66
17.	3.38	195.	6.89
14.	2.42	204.	16.84
16.	2.31	206.	24.08
23.	69	211.	8.31
25.	15.54	213.	10.84
26.	10.96	217.	26.26
28.	1.24	218.	3.19
29.	3.25	221.	7.60
31.	8.21	223.	3.54
34.	2.15	229.	3.68
37.	2.14	234.	3.53
38.	13.24	235.	2.67
42.	3.53	237.	5.50
44.	6.12	239.	26.15
56.	13.66	242.	8.06
58.	4.47	243.	4.34
59.	14.93	245.	8.66
64.	5.12	246.	1.29
65.	18.74	247.	11.64
67.	2.68	248.	2.04
70.	2.45	252.	1.34
74.	3.23	253.	1.79
75.	1.96	266.	10.74
78.	8.11	267.	11.22
83.	10.00	269.	3.54
84.	2.41	271.	4.31
85.	4.17	276.	14.14
87.	18.15	278.	1.35
91.	2.77	281.	21.57
92.	2.52	284.	3.99
94.	21.45	292.	2.54
97.	24.28	295.	15.33
100.	7.86	301.	12.37
102.	17.27	308.	2.67
106.	3.18	309.	7.26
110.	8.38	313.	2.35
112.	7.52	322.	2.04
113.	2.45	323.	4.09
115.	2.21	324.	2.41
117.	7.03	326.	18.45
122.	2.02	332.	2.45
130.	9.93	333.	2.45
131.	6.44	334.	1.94
133.	4.97	336.	10.19
137.	8.91	337.	1.16
138.	4.46	338.	6.46
142.	2.67	344.	4.58
143.	2.57	345.	3.19
144.	13.72	346.	2.51
145.	3.53	349.	3.25
147.	25.58	350.	1.70
151.	2.37	351.	1.71
152.	1.22	357.	17.03
155.	4.15	361.	30.68
160.	39.58	363.	12.19
163.	13.12	366.	4.73
167.	7.15	367.	3.56
168.	2.67	371.	9.74
174.	3.23	372.	23.73
177.	15.14	382.	11.78
179.	8.30	383.	4.62
181.	2.68	385.	8.16
183.	7.25	388.	5.19

З місячних вкладок нових родів обезп.	$988.45
За календар на 1930	24.10
Разом від членів	$33,968.83
Процент від моргеґчів	4,561.50
Процент від бондів	3,448.75
Процент з банків	6,075.94
Сплати моргеґчів	1,700.00

Сирітські части по бл. п.:

Андрій Ворек, в. 74	400.00
Петро Ющик, в. 78	200.00
Разом	$50,855.02

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Андрій Тарас, в. 1	1,000.00
Із. Ліщинський, в. 55	1,000.00
Андрій Ворек, в. 74	1,000.00
Петро Ющик, в. 78	1,000.00
Мик. Жуковський, в. 99	1,000.00
Олекса Баран, в. 105	1,000.00
Прокіп Штим, в. 106	200.00
Стефан Торган, в. 123	1,000.00
Григ. Мащак, в. 185	1,000.00
Дан. Сидорович, в. 185	2,000.00
Марія Гринечко, в. 218	1,000.00
Андр. Шмокалюк, в. 317	250.00

Запомоги з фонду запомогового:

Стефан Воргач, в. 2	50.00
Юрій Кивчар, в. 16	75.00
Йосифа Педченко, в. 73	50.00
Семко Питак, в. 82	50.00
Павло Стецик, в. 103	50.00
Йосиф Пшеничка, в. 136	100.00
Анна Нагірна, в. 163	50.00
Мик. Ганковський, в. 183	50.00
Евдокія Зарічняк, в. 206	25.00
Анна Бойко, в. 206	50.00
Мих. Андрейків, в. 221	100.00
Василь Стецула, в. 223	100.00
Іван Бончак, в. 244	100.00
Михайло Улан, в. 254	125.00
Ол. Лахвацький, в. 285	75.00
Тома Крокош, в. 288	50.00
Тацяна Яворська, в. 295	50.00
Семен Кулич, в. 301	50.00
Гавриїл Яцишин, в. 324	75.00
Ева Глива, в. 345	75.00
Анаст. Навроцька, в. 346	50.00
Марія Фостик, в. 357	50.00
Стефан Дикун, в. 370	50.00
Павло Федорців, в. 385	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Микола Соловій, в. 259	600.00
Панько Пілат, в. 234	160.00
Ілько Олійник, в. 147	399.00
Василь Горбатий, в. 3	284.38
Дмитро Вітишин, в. 67	400.00
Юрій Губіцький, в. 147	225.00
Лазор Череп, в. 276	241.89

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	4,027.20
Свобода за праці	922.30
Платня гол. уряду	570.00
Направи, праці і декорацій	472.00
Кошта гол. контролі	246.00
Чищеннє рах. машини	4.45
Оправа місячних книг	7.50
Податок за воду	4.23
Видатки канцелярійні: почта експрес, телефон і т. п.	58.41

Інвестиції готівки:

Інвестиції готівки в моргеґчах	25,000.00
Разом	$46,622.36

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. грудня 1929 остала	$345,617.35
Прихід за січень	50,355.02
Разом	$395,972.37
Розхід за січень	46,622.36
Готівка з кінцем міс. січня 1930 остає	$349,350.01

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 349,350.01
Моргеґчі	1,184,436.50
Бонди	560,032.80
Реальність	125,000.00
Разом	$2,218,819.31

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,595,738.10
„ резервовий	323,825.39
„ запомоговий	68,794.37
„ адміністрац	15,589.63
„ народний	8,970.84
„ конвенційний	9,010.10
„ сирітський	196,890.88
Разом	$2,218,819.31

Мик. Муращко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
за січень 1930 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	24.15	35.	2.50
2.	20.55	36.	75
3.	11.70	38.	20.50
4.	2.93	39.	10.58
5.	6.10	40.	5.20
6.	2.25	41.	1.15
7.	22.73	42.	9.00
8.	17.10	44.	24.52
9.	25.00	45.	13.28
10.	5.20	46.	1.15
12.	2.25	47.	3.60
13.	5.65	48.	6.30
14.	1.60	50.	7.20
15.	3.38	51.	1.13
16.	11.05	52.	75
17.	4.50	53.	8.10
18.	9.45	54.	3.60
20.	6.30	55.	6.30
21.	9.22	56.	22.50
22.	15.98	57.	9.25
23.	2.95	58.	13.30
24.	17.10	59.	15.30
25.	1.66	60.	1.58
26.	3.60	61.	5.40
27.	2.05	62.	6.25
28.	23.75	63.	21.45
29.	20.70	64.	7.05
30.	8.45	65.	37.15
31.	16.20	66.	4.05
33.	4.95	67.	16.88
34.	22.73	68.	1.80

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
69.	4.73	234.	28.15
70.	22.50	235.	7.88
72.	9.24	236.	4.95
73.	9.68	237.	18.00
74.	1.60	238.	2.95
75.	18.70	239.	28.80
76.	31.27	240.	1.00
77.	7.42	241.	10.23
78.	3.60	242.	13.30
80.	4.30	243.	17.58
81.	14.65	244.	4.10
82.	7.90	245.	18.90
83.	15.30	246.	4.50
85.	13.95	247.	29.70
86.	8.55	248.	4.35
87.	15.55	250.	1.35
88.	65	251.	11.75
89.	3.85	252.	7.90
90.	26.80	253.	5.85
91.	25.90	254.	3.60
93.	3.60	255.	4.50
94.	16.20	257.	3.15
95.	5.65	258.	4.50
96.	22.00	259.	16.05
97.	20.25	261.	2.05
98.	5.65	262.	6.52
99.	20.50	263.	8.85
100.	5.40	264.	4.30
102.	38.25	265.	2.25
103.	6.50	266.	5.63
104.	20.25	267.	4.05
105.	11.05	268.	5.75
106.	5.90	269.	5.18
107.	9.00	270.	20.05
108.	8.35	271.	3.90
109.	13.50	273.	12.40
112.	20.50	274.	12.00
113.	6.30	275.	7.65
114.	8.55	276.	61.90
115.	90	277.	4.73
116.	12.15	278.	8.50
117.	1.60	280.	2.80
118.	3.15	281.	2.25
120.	18.00	282.	30.25
121.	13.95	283.	6.30
123.	10.80	284.	2.05
124.	14.65	285.	3.60
126.	2.70	286.	3.60
127.	12.85	288.	24.75
128.	8.85	289.	5.62
129.	2.25	290.	4.75
130.	11.50	292.	23.17
131.	8.55	293.	2.05
132.	15.55	294.	7.00
133.	10.12	295.	28.75
135.	5.65	296.	18.00
136.	21.83	297.	3.45
137.	26.33	298.	5.55
139.	4.50	299.	4.15
140.	6.15	300.	16.65
141.	2.25	301.	12.40
142.	11.05	302.	75
144.	4.00	303.	1.55
145.	2.55	305.	5.65
146.	11.70	306.	50
147.	58.05	307.	2.70
148.	4.50	308.	16.45
149.	6.98	309.	4.05
150.	1.65	310.	5.63
151.	7.45	312.	10.35
152.	3.45	313.	50
155.	47.95	314.	1.60
156.	13.05	316.	22.05
157.	1.35	317.	12.45
158.	90	318.	13.05
159.	10.35	320.	9.35
160.	10.13	321.	18.70
161.	11.30	322.	2.70
162.	3.15	323.	9.00
163.	8.33	324.	0.90
164.	9.55	326.	13.50
165.	2.70	327.	3.85
166.	1.80	328.	2.70
167.	4.50	330.	2.95
168.	24.10	331.	7.70
169.	75	332.	9.00
170.	14.50	333.	12.15
171.	25	334.	13.73
172.	2.05	335.	5.25
173.	6.07	336.	20.50
174.	3.85	337.	1.15
175.	8.55	338.	25.65
176.	4.10	339.	12.60
177.	5.40	340.	3.15
179.	23.85	341.	10.58
181.	13.05	342.	27.90
182.	11.05	343.	3.40
183.	3.45	344.	5.40
185.	5.90	345.	15.55
187.	90	346.	5.20
188.	4.75	347.	6.15
189.	2.70	349.	10.75
191.	6.98	350.	2.03
192.	6.55	351.	4.95
193.	7.65	352.	7.45
194.	1.00	355.	4.05
196.	2.70	356.	1.15
197.	90	357.	3.85
198.	3.40	358.	4.30
200.	10.35	359.	4.75
201.	6.10	360.	11.70
203.	6.30	361.	28.35
204.	12.60	362.	9.25
205.	4.50	363.	19.80
206.	45.45	364.	20.70
207.	6.30	365.	13.05
208.	2.45	366.	3.60
209.	12.15	367.	17.85
210.	3.40	368.	2.50
211.	8.85	369.	23.65
212.	2.55	370.	8.55
213.	23.90	371.	14.20
214.	10.80	372.	.50
217.	36.68	374.	4.50
218.	38.05	377.	.50
219.	4.50	378.	1.80
220.	18.68	379.	5.85
221.	18.70	380.	4.73
223.	25.20	381.	4.05
224.	1.35	383.	9.25
226.	1.90	384.	16.20
227.	5.65	385.	22.45
228.	4.10	386.	50
229.	16.20	388.	14.40
230.	32.20	396.	13.50
231.	11.25	400.	14.85
232.	6.10	401.	4.05
233.	68		

З місячних вкладок	$3,428.88
Процент з банків	2,221.91
Процент від моргеґчів	300.00
Процент від бондів	272.50
Сплати моргеґчів	100.00
Разом	$6,323.29

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Волод. Шпук, в. 120	346.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	232.00
Свобода за праці	218.65
Видатки канцелярійні	16.00
Разом	$812.65

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. грудня 1929 остала	$90,437.32
Прихід за січень 1930	6,323.29
Разом	$96,760.61
Розхід за січень	812.65
Готівка з кінцем міс. січня 1930 остає	$95,947.96

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$95,947.96
Моргеґчі	51,500.00
Бонди	57,218.00
Разом	$204,665.96

Стан довжний:

Фонд посмертний	141,880.55
„ адміністрац.	62,785.41
Разом	$204,665.96

Мик. Муращко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВОТЕРВЛИТ, Н. Й.

Збірка на У. В. Організацію.

З нагоди святковання 20-літніх роковин подруження П. В. і М. Мадараш присутні на забаві, відспівавши національний гимн, зложили жертви на УВО. По одному долярови: В. Футулуйчук, Н. Ястремський, М. Мадараш, В. Сташко, Дж. Бакай, П. Ґуреш, В. Мадараш $1.25; Ф. Ковальчик 75 цнт.; по 50 цнт.: Д. Млак, Ґ. Шосот, С. Ковальчик, І. Легуняк.

Разом зібрано $10 і вислано через Обєднання до краю. Збіркою занялися: В. Стацко і Дж. Бакай.

Стрілець 1 полку УСС.

АЛЕНТАВН, ПА.

На Рідну Школу.

Український Ситезенський Клюб не забув як давними роками так і тепер за Рідну Школу.

Ухвалено виасигнувати з каси $25, які вислано до Обєднання з призначенням на Рідну Школу в старім краю.

Г. Пипюк.

КЛІВЛЕНД, О.

Стрілецька коляда.

Стрілецький Гурток колядував того року на допомогу бойовій акції. Заколядовано $84, а по покриттю видатків вислано до Обєднання $74.

Жертвували: по $3: І. Мазур, Д. Ґавриляк, Л. Данилко, Ю. Шелиста, Ґ. Лозинський; по $2: Й. Труш, І. Жук, П. Свідрик, П. Головчак, Г. Конет, П. Г. Хомицький, Ф. Ольховий, І. Кухта, Г. Шипко, М. М., Ан. Фицатшин, Л. П. Левицький, Ст. Стойко, Ст. Вітик; І. Бдзіль $1.50; по $1: С. Паливода, Г. Брикайло, Ст. Голівчак, П. Самотіс, П. Корпан, І. Сидір, Т. Купчевич, Ан. Барбер, О. Лесько, Д. Чупрун, Гр. Хома, Т. Дубий, В. Товарніцький, Ст. Пеліх, М. Притуляк, В. Онищак, І. Касиян, А. Муран, П. Балоний, Гр. Кісіль, І. Цьомик, В. Мохнач, А. Спишак, І. Колода, П. Попович, І. Филипів, П. Чайка, А. Шалапій, С. Біґановський, Т. Коріновський, Г. Крупінський, Г. Голецький, І. Попович, І. Денес, Н. Павлюк, С. Банах, К. Пасішник, Н. Беджик, І. Мелянич; І. Гаврик 50 ц.

І. Попович.

Лебединий спів.

— Тату, чи то правда, що лебідь співає перед смертю?

— Певно! Чи може має співати по смерти?!